

คำวินิจฉัยของ นายจิระ บุญพจนสุนทร ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒๓/๒๕๕๖

วันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๖

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคสันติภาพ

นายทะเบียนพรรคการเมืองผู้ร้อง ยื่นคำร้องว่า คณะกรรมการกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ได้อนุมัติเงินสนับสนุนพรรคการเมืองตามโครงการและแผนงานของพรรคการเมือง และให้เงินสนับสนุนสาขาพรรคการเมืองที่ขอรับการสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคสาขาพรรคการเมืองตามที่ขอรับการสนับสนุนเงินจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ประจำปี ๒๕๕๕ โดยพรรคสันติภาพ ได้รับการจัดสรรเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ดังนี้

(๑) เงินจัดสรรตามโครงการและแผนงานที่ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นเงินรวม ๑๕๓,๕๐๐ บาท และยังไม่ได้เบิกจ่าย เนื่องจากคณะกรรมการกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ได้มีมติชะลอการเบิกจ่ายเงินจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ประจำปี ๒๕๕๕ ให้แก่พรรคสันติภาพ ตั้งแต่วันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๕

(๒) เงินสนับสนุนเพื่อเป็นค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคสำหรับสาขาที่ขอรับการสนับสนุน เป็นการทั่วไป จำนวน ๖๘,๐๗๐ บาท โดยเบิกจ่ายไปแล้ว ๒ งวดๆ ละ ๕,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๑๘,๐๐๐ บาท

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง เพื่อดำเนินการตามโครงการและแผนงานของแต่ละพรรคการเมืองและเงินสนับสนุนในเรื่องค่าไปรษณียากร ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสาธารณูปโภคและด้านอื่นๆ ที่จะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป (ภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๖) ตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ แล้วปรากฏว่า พรรคสันติภาพไม่ได้ส่งรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมือง ในรอบปี ๒๕๕๕ ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง มีเหตุให้ยุบพรรคสันติภาพ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) และสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้เสนอนายทะเบียนพรรคการเมืองเพื่อพิจารณายื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญขอให้มีคำสั่งยุบพรรคสันติภาพ ซึ่งนายทะเบียนพรรคการเมืองเห็นชอบเมื่อวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๖

นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคสันติภาพตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

พรรคสันติภาพโดยนายอานวย สุวรรณกิจบริหาร หัวหน้าพรรค ผู้ถูกร้อง ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาว่า ผู้ถูกร้องได้ยื่นรายงานกิจการของพรรคสันติภาพ ต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง ประจำปี ๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ และเจ้าหน้าที่ของผู้ร้องได้ลงชื่อรับเอกสารรายงานของผู้ถูกร้องไว้ในวันเดียวกัน และเมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๖ ผู้ถูกร้องได้ยื่นแบบรายงานการดำเนินกิจการของพรรคเพิ่มเติมให้ครบถ้วนประกอบรายงานที่ได้ยื่นไว้ เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ ด้วย ซึ่งเจ้าหน้าที่ของผู้ร้องก็ได้รับไว้แล้วตามเอกสารท้ายคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ผู้ถูกร้องได้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๒ แล้ว ขอให้ยกคำร้องของผู้ร้องเสีย

บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

“มาตรา ๖๒ พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในส่วนนี้ และจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป”

“มาตรา ๖๕ พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง
- (๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน
- (๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปรวมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕
- (๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมือง
- (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๕ หรือ

มาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียนเมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า มีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้วให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา”

ข้อเท็จจริงซึ่งไม่ได้แย้งกัน รับฟังได้ในเบื้องต้นว่าพรรคสันติภาพ ผู้ถูกร้อง ได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ประจำปี ๒๕๕๕ ไปแล้ว เป็นเงิน ๑๘,๐๐๐ บาท เป็นค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคของสาขาพรรค ดังปรากฏหลักฐานเป็นใบรับเงิน ลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๕ และวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๕ รวม ๒ ฉบับ ดังนั้น ผู้ถูกร้อง จึงมีหน้าที่ต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมือง ในรอบปี ๒๕๕๕ ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๖ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๒

คดีมีปัญหาต้องพิจารณาต่อไปว่าผู้ถูกร้องได้จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเวลาที่กฎหมายกำหนดดังกล่าวหรือไม่ ผู้ร้องอ้างว่า ผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นรายงานการใช้จ่ายดังกล่าวต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในกำหนด แต่ผู้ถูกร้องชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาว่าผู้ถูกร้องได้ยื่นรายงานกิจการของพรรคต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองดังกล่าวเมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ โดยมีนางสาวมานวิกา ทองประเสริฐ เจ้าหน้าที่ของผู้ร้องลงชื่อรับไว้ในวันเดียวกัน

พิเคราะห์แล้วเอกสารที่ผู้ถูกร้องอ้างว่าได้รายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งตามที่อ้างมาท้ายคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ฉบับลงวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๖ จำนวนสามชุด ซึ่งมีข้อความตรงกับที่ผู้ร้องเสนอต่อศาลรัฐธรรมนูญท้ายคำร้อง (คำชี้แจง) ฉบับลงวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๖ ทุกประการ เห็นว่าตามเนื้อความของเอกสารท้ายคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาสองชุดแรก ซึ่งลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ เป็นเรื่องการรายงานการดำเนินกิจการของพรรคสันติภาพ ในรอบปี ๒๕๕๕ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๕ ซึ่งไม่เป็นประเด็นในชั้นนี้ ส่วนเอกสารชุดที่สามของผู้ถูกร้อง ระบุชัดว่าเป็นแบบรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมืองในรอบปี ๒๕๕๕ ของพรรคสันติภาพ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ ซึ่งก็มีข้อความตรงกับชุดของผู้ร้อง แต่ชุดของผู้ร้องมีตราของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประทับ แสดงถึงวันเวลาที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับเอกสารดังกล่าวเมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๖ ประกอบกับก่อนหน้าวันดังกล่าว ประธานกรรมการการเลือกตั้งในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมือง ได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๖ แจ้งถึงเรื่องที่ทางพรรคสันติภาพไม่ได้ส่งรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมือง ในรอบปี ๒๕๕๕ จึงฟังว่าพรรคสันติภาพได้ส่งรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคต่อสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งในวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๖ หลังจากที่ได้รับแจ้งตามหนังสือลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๖ ของประธานกรรมการการเลือกตั้งดังกล่าวแล้ว โดยลงวันที่

ย้อนหลังในรายงานว่าวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ ซึ่งล่วงพ้นเวลาภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๖ แล้ว
จึงมีเหตุให้ต้องถูกยุบพรรคตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑
มาตรา ๖๒ ประกอบด้วยมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคสันติภาพตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง
พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

นายจรัส บุญพจนสุนทร

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ